

DZIENNIK

ZARZĄDU M. ST. WARSZAWY

№ 19—21.

31 stycznia

1931 r.

Budżet Działu I-go Administracji Ogólnej, oraz Działu XIII-go „Różne” na rok 1931/32.

(Referat Viceprezesa Rady Miejskiej M. Mayzla).

Referat mój obejmuje następujące rozdziały Wydatków Działu I-go — Administracji Ogólnej: A — Zarząd Główny, B — Biuro Rady Miejskiej, C — Biuro Spraw Ogólnych, D — Biuro Dochodzeń Dyscyplinarnych, E — Kontrola Miejska, F — Biuro Radcy Prawnego, G — Wydział Wojskowy, H — Biuro Statystyczne, I — Biuro Adresowe, R — Organizacja Pomocy Lekarskiej, S — Świadczenia służbowe, oraz Dział XIII-ty „Różne”.

Każdy z tych działów referować będę oddzielnie.

ROZDZIAŁ A.

ZARZĄD GŁÓWNY.

Preliminarz Zarządu Głównego składa się z dwóch paragrafów i obejmuje wydatki personalne i rzeczowe związane z kolegium Magistratu, w którego skład wchodzi: Prezydent, 3 Viceprezydenci oraz 12 ławników.

W par. 1-szym zawarte są kredyty na uposażenie członków Magistratu. Cyfrowo kredyty te wykazują wzrost w stosunku do kredytów roku ubiegłego o sumę zł. 13.013. Faktycznie jednak przewidywany wzrost uposażeń wynosi zaledwie sumę zł. 2.213 i wynika z konieczności pokrycia wydatku w związku z automatycznym przesunięciem niektórych członków Magistratu do wyższych szczebli uposażeniowych, wskutek upływu nowego trzylecia służby. Pozostała suma zł. 10.800, stanowiąca wydatek na przejazdy dla Viceprezydentów miasta, figurowała poprzednio w par. 2-im. Obecne przeniesienie tego wydatku do par. 1-go uzasadnione jest koniecznością traktowania go analogicznie do kredytu przeznaczonego na dodatki za przejazdy dla Ławników, który do wydatku już wcześniej został zamieszczony w par. 1-m.

W związku z tem par. 2-gi uległ zmniejszeniu i wykazuje w poz. e tylko sumę zł. 13.650, przeznaczoną na utrzymanie służbowego samochodu Prezydenta miasta; w porównaniu z rokiem ubiegłym suma ta jest wyższa o zł. 2.094 z uwagi na przewidzianą potrzebę rejestracji i asekuracji, zaś druga pozycja 24.480 zł. zatytułowana Rada Miejska wykazuje tak dużą różnicę dlatego, że już zawiera w sobie i pensję szofera zł. 5.074 i wynagrodzenie za nadliczbowe godziny 4.200 zł. i na umundurowanie, rejestr., asekur. i inne zł. 1.000.

Inne pozycje par. 2-go, o ile dotyczą Magistratu, nie wykazują zmian w porównaniu z kredytami na rok 1930/31.

Fundusz dyspozycyjny Magistratu poz. a preliminowany jest jak poprzednio w sumie zł. 120.000, która to suma podlega wyliczeniu.

W tem miejscu zaznaczyć muszę, że sprawozdanie rachunkowe z użycia funduszu dyspozycyjnego za pierwsze 9 miesięcy bieżącego roku budżetowego, t. j. za czas od 1/IV do 31/XII 1930 r. wykazuje, że Magistrat z funduszu tego poczynił następujące wydatki:

a) na przyjęcia i obchody wydano zł. 94.715 gr. 67, z czego 50.000 zł. przeznaczono na koszt obchodu 100 rocznicy powstania listopadowego i 25.000 zł. na koszt obchodu 10 rocznicy odparcia najazdu bolszewickiego.

b) na podróże i delegacje zł. 7.266,

c) Teatrom Miejskim zwrot za bilety wydane na zlecenie Prezydium Magistratu wycieczkom oraz delegacjom, podejmowanym przez Magistrat — zł. 10.870,

d) na subsydia dla stowarzyszeń i instytucji społecznych, które nie otrzymują subsydjów z budżetów wydziałów miejskich — zł. 71.918 gr. 25 w tem większe 15.000 zł. subsydjum dla Komitetu, powołanego dla uczczenia I. Dygasa w związku z ćwierćwieczem jego pracy scenicznej,

e) na nagrody w związku z różnemi imprezami sportowemi — zł. 12.600 wreszcie

f) na różne inne cele — zł. 10.689 gr. 16.

Ogólna zatem suma wydatków z kredytu dyspozycyjnego do dn. 31/XII.1930 r. wyniosła zł. 208.059.

O wzmocnienie tego funduszu w drodze przyznania dodatkowych kredytów na jednorazowe większe wydatki, o których mówiłem wyżej, Magistrat zgłosił już właściwe wnioski do Rady Miejskiej.

Licząc się z realnemi potrzebami reprezentacyjnemi, jakie ciąży na Warszawie jako stolicy, nie uważam preliminowanego przez Magistrat kredytu za wygórowany, sądzę jednak, że również i w tych wydatkach zalecone jest dążenie do oszczędności.

Fundusz dyspozycyjny dla Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej (poz. b) na koszty związane z kontrolą gospodarki miejskiej, został zmniejszony na podstawie danych r. ub.

Pozostałe kredyty Zarządu Głównego zasadniczych uwag nie nasuwają. Dlatego też wnoszę o zatwierdzenie kredytu Zarządu Głównego na rok 1931/32 w sumach preliminowanych przez Magistrat, a mianowicie:

w par. 1 — w wysokości	zł. 510.577	i
„ „ 2 — „ „	„ 232.354	
Razem	zł. 742.931	

ROZDZIAŁ B.

BIURJO RADY MIEJSKIEJ.

O zadaniach i czynnościach Biura Rady Miejskiej szczegółowo rozpiswać się nie będę, gdyż są one nam znane. Zaznaczę tylko, że Biuro składa się z 9-ciu urzędników i 6-ciu woźnych i że na czele Biura stoi Dyrektor. Uposażenie personelu oparte jest na zasadach statutu o etacie służbowym pracowników miejskich, zatwierdzonego przez Radę Miejską dn. 2/VII.1925 r.

Wydatki Biura składają się: z par. 3-go — Wydatki personalne w wysokości zł. 119.318. Kredyt ten jest większy od zeszłorocznego o 4.100 zł. głównie wskutek wstawienia do budżetu na rok 1931/32 pozycji zł. 2.030 na odzież i umundurowanie. W innych kredytach są usprawiedliwione nieduże różnice; oraz z § 4-go — Wydatki kancelaryjno-gospodarcze — zł. 26.904.

Pozatem mają miejsce pewne przesunięcia, a mianowicie: Wynagrodzenie służby przeniesiono z par. 4-go do par. 3-go. Zajęcia dodatkowe skreślono, gdyż zgodnie z rozporządzeniem Min. Spraw Wewnętrznych przeniesiono zostały do par. 215. Wobec czego proponuję zatwierdzić budżet Biura Rady Miejskiej, zgodnie z preliminarzem, w wysokości zł. 146.222.

ROZDZIAŁ C.

BIURO SPRAW OGÓLNYCH.

Na wstępie uczynię uwagę natury formalnej:

Zgodnie z przyjętą nomenklaturą wydziałów miejskich, rozdział ten winien mieć brzmienie: „Biuro Wydziału Spraw Ogólnych”. Zmiana to drobna, lecz konieczna, aby usunąć możliwość dezorientowania się co do właściwego przeznaczenia kredytu, zawartego w tym rozdziale.

Wydział Spraw Ogólnych jest bezpośrednim organem Zarządu miasta. Jako taki, Wydział prowadzi protokoły posiedzeń Magistratu i przekazuje je do załatwienia poszczególnym Wydziałom, wykonywa wszelkie zarządzenia i zlecenia Prezydium Magistratu, rejestruje całą korespondencję pomiędzy Magistratem a Radą Miejską, prowadzi referat Komisji Etatowej Magistratu i Organizacyjnej, Sekretariat Prezyd alny, oraz redaguje urzędowy Dziennik Zarządu Miasta. Prócz tego Wydział Spraw Ogólnych ześrodkowuje u siebie wszystkie sprawy personalne Wydziałów Administracyjnych, oraz sprawy zasadnicze związane z uposażeniami i świadczeniami na rzecz pracowników miejskich. Zaznaczyć tu muszę, że w ciągu ostatniego roku budżetowego w Wydziale tym znajdował się również referat Specjalnej Komisji, powołanej przez Magistrat do unormowania uposażeń pracowników miejskich, dotychczas uważanych za robotników w wydziałach administracyjnych, jak również wszystkich pracowników przedsiębiorstw miejskich. Komisja wspomniana ukończyła już swą pracę i wnioski jej wkrótce mają być załatwione, co niewątpliwie w niedalekiej przyszłości powinno przyczynić się do racjonalnego wyznaczania płac pracownikom miejskim. Mam tu na myśli głównie przedsiębiorstwa miejskie, w których zachodzi niejednokrotnie bardzo znaczna rozpiętość pomiędzy płacami nawet tych samych kategorii pracowników, co nie da się uzasadnić żadnymi względami rzeczowymi, a źródło swe ma w tem, że płace tych pracowników były wyznaczane w różnych czasach pod wpływem różnych okoliczności.

Do dalszego zakresu działania Wydziału spraw ogólnych zaliczyć należy jeszcze zaspakajanie potrzeb gospodarczych biur miejskich wydziałów, sprawy zaopatrzenia służby miejskiej w odzież służbową i sprawy przydziału służbowych mieszkań. Wreszcie Wydział Spraw Ogólnych prowadzi archiwum miejskie, dziennik główny oraz centralną ekspedyturę.

W związku ze swemi czynnościami Wydział Spraw Ogólnych prowadzi także referaty stałych komisji Magistratu, mianowicie: Etatowej, Kwalifikacyjnej dla urzędników, kwalifikacyjnej dla robotników, Komisji wpisów szkolnych, Emerytalnej, Gospodarczej i Mieszaniowej.

Do wykonania tych zadań Wydział posiada 3 sekcje: a) ogólną, do której należy także sekretariat Prezydium Magistratu, referat prasowy, archiwum oraz dziennik i ekspedytura, b) personalną, oraz c) rachunkowo-gospodarczą wraz z intendenturą gmachu.

Do Wydziału tego należy jeszcze jako dział autonomiczny Organizacja Pomocy Lekarskiej dla pracowników miejskich, posiadająca w sprawach lecznictwa własne kierownictwo w osobie naczelnego lekarza.

O budżecie Organizacji Pomocy Lekarskiej będzie mowa w oddzielnym rozdziale, w niniejszym zaś uwagi moje dotyczyć będą wyłącznie budżetu biura Wydziału Spraw Ogólnych.

Odnośnie do poszczególnych pozycji tego rozdziału zaznaczyć muszę, co następuje:

Do par. 5-go. W poz. 1-ej tego paragrafu—uposażenie urzędników stałych, których etat przewiduje 40 osób, figuruje kredyt w sumie zł. 309.141. Jest on mniejszy w porównaniu z zeszłorocznym, który wynosił zł. 314.844

(a nie 214.844, jak omyłkowo wydrukowano), wskutek skreślenia kredytu na uposażenie dla rzeczoznawcy do spraw naukowej organizacji pracy (zł. 12.000) w związku z rozwiązaniem umowy z rzeczoznawcą, którego praca nie dała oczekiwanych rezultatów.

Skreślając wspomniany ostatnio kredyt, Magistrat nie zaniechał pracy nad stałym podnoszeniem sprawnego i oszczędnego funkcjonowania wydziałów i instytucji miejskich, i powołał specjalną Komisję do spraw racjonalizacji pracy, która prowadzi swą działalność od początku bieżącego roku budżetowego, wezwawszy do współpracy doświadczonych urzędników miejskich, jako lepiej od osób obcych obeznanymi z niedomaganiem i usterkami organizacyjnymi aparatu Magistrackiego.

Kredyt na uposażenie personelu kontraktowego, dawniej prelimitowany w oddzielnej pozycji, obecnie, zgodnie z zaleceniem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, został przeniesiony do poz. a. Wskutek tego ogólna liczba etatów wzrosła o 2, podczas, gdy ilość faktycznie zatrudnionego personelu została bez zmiany. W związku z tem Magistrat zgłosił już wniosek o utworzenie 2-ch etatów referentów prasowych, którzy dotychczas byli pracownikami kontraktowymi. Dla jednego z tych etatów wyznaczono uposażenie grupy III-ej, dla drugiego zaś gr. IV-ej, odpowiednio do kredytu na rok bieżący.

Przy tej okazji wydaje mi się słusznym zwrócenie uwagi Magistratowi na konieczność bardziej sprężystego i szybszego działania referatu prasowego, który winien wykazywać szczególną czujność i niezwłocznie reagować na wszystkie nieścisłe informacje, które niestety aż nazbyt często ukazują się w prasie stołecznej.

Zaznaczyć też muszę, że etaty Wydziału Spraw Ogólnych pod względem faktycznie zatrudnionego personelu pozostały bez zmiany, pomimo stałego zresztą zrozumiałego wzrostu pracy, uwarunkowanego działalnością Zarządu miasta, dynamiką budżetu miejskiego i rozwojem świadczeń na rzecz pracowników, przyczem wykonanie uchwały Rady Miejskiej z dn. 13 września 1928 r. o ubezpieczeniu przez Magistrat we własnym zakresie pracowników umysłowych, kontraktowych w zastępstwie ubezpieczenia w Z. U. P. U. przysporzyło wiele pracy (przyznawanie odpraw niezdolnym do pracy, przyznawanie i wypłata zasiłków z powodu braku pracy i t. p.).

Przy jednakowej liczbie zatrudnionego personelu różnice kredytu w tej pozycji w stosunku do roku ubiegłego powoduje tylko automatyczne przesunięcie kilku urzędników do wyższych szczebli uposażeniowych w związku z wysługą lat, oraz kwota dodatku mieszkaniowego dla 2-ch referentów prasowych, którzy dotychczas jako pracownicy kontraktowi dodatku tego nie otrzymywali. Wskutek tego różnica kredytu zamiast 12.000 (skreślono wynagrodzenie dla rzeczoznawcy do spraw racjonalizacji pracy) redukuje się do sumy zł. 5.703.

Do par. 5 poz. b — woźni i oficjaliści. Etat tych pracowników wynosi 26 osób, a kredyt w sumie zł. 133.742. Stosownie do zalecenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, kredyt na utrzymanie służby został przeniesiony do par. 5-go.

Kredyt ten składa się z następujących pozycji:

1) uposażenie służby stałej	zł. 126.896
2) wynagrodzenie 2-ch sezonowych roznośców węgla	" 2.646
3) wynagrodzenie dla szofera przy samochodzie Prezydenta miasta za godziny nadliczbowe (w wysokości zeszlórocznej)	" 4.200

Razem zł. 133.742

W budżecie r. 1930/31 kredyt na utrzymanie służby (także 26 osób) wynosił zł. 137 627, zawierał bowiem prócz wyżej wymienionych kredytów, jeszcze: a) kredyt zł. 2.413 na odzież służbową, który to kredyt w prelimit-

narzu na 1931/32 został wyodrębniony w poz. *e* (zł. 3.366), *b*) kredyt na remunerację dla służby zł. 1.270, który w obecnym preliminarzu figuruje w poz. *c* (zł. 1.275) i *c*) kredyt zł. 40 na ubezpieczenie pracowników czasowych; obecnie kredyt ten znajduje się w poz. *d*.

Z przyczyn powyższych kredyt na remunerację w poz. *c* uległ wyższości ze zł. 2.992 (1930/31 r.) na zł. 4.386 (1931/32 r.), zawiera bowiem prócz sum przeznaczonych na remunerację dla urzędników, także sumy remuneracyjne dla służby.

Ogólna zatem suma kredytów personalnych służby Wydziału Spraw Ogólnych wyniesie w 1931/32 r. zł. 138.423, wobec zł. 137.627, a to wskutek zwiększonego kredytu na odzież służbową, w związku z przepisami terminami wysługi odzieży i drobnymi zmianami w szczeblach (automatyczne awanse).

Na zasadzie wyżej podanej analizy uważam, iż kredyty personalne są dostatecznie uzasadnione i mogą być przyjęte w cyfrach preliminowanych przez Magistrat.

Do par. 6-go. Wydatki kancelaryjno-gospodarcze.

Poz. 1-sza, wynagrodzenie służby, jak zaznaczyłem, została przeniesiona do par. 5-go.

W szeregu dalszych pozycji jako to:

	rok 1930/31	rok 1931/32
a) ogrzewanie, opał i oświetlenie	zł. 56.504	zł. 53.990
b) utrzymanie porządku, woda i kanały	„ 10.780	„ 10.662
e) materiały piśmienne, księgi i druki	„ 6.000	„ 5.764
f) prenumerata pism i ogłoszenia	„ 4.770	„ 4.296
h) znaczki pocztowe, depesze i opłaty stemplowe	„ 900	„ 600
i) utrzymanie inwentarza martwego	„ 5.000	„ 3.380
j) przejazdy, podróże i delegacje	„ 10.278	„ 9.830
k) różne	„ 3.528	„ 3.070

kredyty uległy redukcji w myśl zalecanej oszczędności.

Natomiast zwiększono kredyty:

W poz. *c* — remont budynków i lokali — zł. 43.651 (1930/31 r.) i zł. 62.395 (1931/32 r.) — wobec zamierzonej zamiany starej i kosztownej, wskutek częstych remontów, windy hydraulicznej na nową, elektryczną, której koszt, p-g obliczenia Inspekcji Elektrycznej, wyniesie około zł. 30.000.

Inne natomiast kredyty remontowe zostały ograniczone i są mniejsze od kredytów 1930/31 r.

W poz. *d* — ubezpieczenie gmachu — drobna wyżka zł. 59, wynikająca z nowego obliczenia stawki przez Zakład Ubezpieczeń i w poz. *g* — telefony — wyżka zł. 1.275, którą Magistrat uzasadnia zwiększeniem liczby rozmów ponadkontyngentowych, przy dotychczasowej liczbie aparatów telefonicznych.

Motyw ten nie wydaje się być zupełnie przekonującym, aczkolwiek wydane zostało przez p. Prezydenta zalecenie wydatniejszego posługiwania się telefonem, w celu zredukowania międzywydziałowej korespondencji, jednakże założona w roku zeszłym centrala telefonów wewnętrznych dla całego gmachu Magistratu pozwala liczyć na częściowe, przynajmniej, odciążenie aparatów miejskich i utrzymanie kredytu w granicach 1930/31 r., co znajduje poparcie w wydatku za 3 kwartały 1930/31 r. w sumie zł. 4.952,34.

Wnoszę zatem o zmniejszenie kredytu w poz. *g* par. 6-go o zł. 1.275, czyli do poziomu kredytu na rok 1930/31 (zł. 7.301).

Po dokonaniu tej poprawki, suma kredytów par. 6-go wyniesie zł. 163.355.

Do par. 7-go — Wydawnictwa Miejskie — kredyt zł. 22.640. Wobec poprzednio preliminowanego kredytu zł. 25.096 obecnie proponowany kredyt nie jest wygórowany.

W toku prowadzonych w powyższych sprawach dochodzeń, przesłuchano protokolarnie zgórą 800 osób, w kilkudziesięciu wypadkach dokonano oględzin dowodów rzeczowych, zasięgając w niektórych wypadkach opinii biegłych.

Wyjazdów służbowych, spowodowanych koniecznością przeprowadzenia dochodzeń na terenie instytucji miejskich, znajdujących się poza Warszawą było 6.

W okresie budżetowym 1929/30 ogółem wydatkowano 58.434 zł.

Przechodząc do omówienia poszczególnych pozycji preliminarza budżetowego na rok 1931/32, zaznaczyć należy, iż wzrost wydatków personalnych w par. 9 tłumaczy się wzrostem wynagrodzeń urzędniczych wskutek automatycznego przesunięcia urzędników do wyższych szczebli oraz przeniesieniem do tego paragrafu wydatku na wynagrodzenie woźnych (5517), oraz na odzież i umundurowanie (48 zł.), który to wydatek figurował w par. 10.

Pozostałe pozycje są bez zmiany z wyjątkiem pozycji „d” par. 10 za „przejazdy”, która wzrosła o 80 zł. z powodu podniesienia ceny za bilety tramwajowe ulgowe.

Uważam, iż poz. „d” par. 9-go — Renumeracje — zł. 613 jest za duża, Pensje urzędników i woźnych wynoszą razem zł. 55.932 od czego 1% stanowi zł. 560, różnica zł. 53.

Widocznie doliczono także 1% od kredytu na „Prace dodatkowe”, który preliminowany jest w wysokości zł. 1.250, jako wynagrodzenie Przewodniczącego Komisji Dyscyplinarnej za 25 posiedzeń po 50 zł. za posiedzenie oraz 390 zł. za czasowe zastępstwa podczas urlopu sekretarki i woźnego.

Po uwzględnieniu tej poprawki, wnoszę o zatwierdzenie preliminarza

Biuła Dochodzeń Dyscyplinarnych:

w par. 9 Wydatki personalne zł. 58.180

a to po zmniejszeniu poz. d o zł. 53

w par. 10 Wydatki kancelaryjno-gospodarcze 2.316

Razem zł. 60.496

ROZDZIAŁ E.

KONTROLA MIEJSKA.

Kontrola Miejska działa na zasadzie przepisów, zatwierdzonych uchwałą Rady Miejskiej z dnia 28/9.1922 r., jako organ Prezydenta miasta, przez który wykonywa on swoje prawo i obowiązek ustawowy kontroli całości kształtu czynności rachunkowo-kasowych i administracyjno-gospodarczych w poległych Magistratowi instytucjach,

W szczególności te wg. przepisów ustawowych polegają na:

- 1) nadzorze nad działalnością kasy i rachuby,
- 2) badaniu wszelkich zamówień, zarówno pod względem celowości, jak i pokrycia finansowego,
- 3) nadzorze nad nieprzekraczalnością kredytów budżetowych,
- 4) czuwaniu nad terminowem uskutecznianiem wpłat i pobieraniem dochodów,
- 5) badaniu rachunków i innych dowodów pisemnych, służących za podstawę do asygnowania wydatków,
- 6) czuwaniu nad rentownością i całością majątku miejskiego,
- 7) badaniu prawidłowości sporządzania ksiąg inwentarzowych, oraz zestawień rachunkowych,
- 8) czuwaniu nad sprawnością aparatu kasowo-rachunkowego miasta,
- 9) sprawdzaniu, czy sumy obce nie są używane na pokrycie wydatków miejskich i t. p.

Ogółem podlega nadzorowi Kontroli Miejskiej 18 wydziałów administracyjnych i 12 przedsiębiorstw miejskich.

W niektórych z tych instytucji, jak w Wydziale I Finansowo-Podatkowym, VII Technicznym, IX Oświaty i Kultury, XII Ogrodzie Zoologicznym, XV Przemysłowym, XVI Zdrowia Publicznego, XVII Opieki Społecznej i Szpitalnictwa, XVIII Inspekcji Handlowej i XIX Straży Ogniowej, oraz w przedsiębiorstwach, jak w Wodociągach i Kanalizacji, Gazowni, Tramwajach, „Agrilu”, Zakładzie Oczyszczania miasta, Rzeźniach i Targowiskach zwierzęcych, M.Z.Z.W. Piekarni mechanicznej i Teatrach — urzędują stałe delegacje kontrolerskie. W pozostałych instytucjach prowadzona jest kontrola lotna, obejmująca mniejsze, lub większe fragmenty działalności i gospodarki tych instytucji.

Kontrola prowadzona jest następcza — dokumentalna i faktyczna. Kontrola następcza dla wydziałów administracyjnych, których rachunkowość jest środkowana w centralnej rachubie, prowadzona jest na miejscu w biurze kontroli, dokąd są przesyłane wszelkie dowody kasowo-rachunkowe dla przedsiębiorstw — na miejscu w tych przedsiębiorstwach.

Kontrola następcza w myśl par. 4-go przepisów ma na celu stwierdzenie legalności i zgodności dokonywanych wydatków i pobieranych dochodów z obowiązującymi przepisami i z budżetem zatwierdzonym, oraz należyte ich uzasadnienie formalnymi dowodami rachunkowymi i kasowymi.

Kontrola faktyczna w myśl par. 5-go przepisów ma na celu przez bezpośrednie zetknięcie się z instytucjami, stwierdzenie zgodności księgowości i rachunkowości ze stanem faktycznym, badanie celowości gospodarki i sprawności organizacyjnej, zgodnie z obowiązującymi przepisami i rozporządzeniami oraz budżetem, wreszcie baczenie na sposoby zapewnienia całości i bezpieczeństwa mienia miejskiego, będącego w rozporządzeniu i używalności danej instytucji.

Zarówno kontrola następcza, jak i faktyczna, ma za zadanie nadzór nad działalnością administracyjno-gospodarczą instytucji podległych Magistratowi, tak pod względem formalnym odnośnie do zgodności z obowiązującymi przepisami, budżetem i t. p., jak i pod względem racjonalności dokonywanych czynności, oraz sprawnego funkcjonowania aparatu administracyjnego.

Aby sprostać swym obowiązkom w tak szerokim i różnorodnym zakresie, kontrola miejska musi, poza odpowiednio wykwalifikowanym personelem o wysokich zaletach moralnych i etycznych, posiadać poparcie władz miejskich w swej trudnej, a czasem i przykrew roli.

Do r. budż. 1930/31 etat osobowy kontroli miejskiej był wysoce niedostateczny w stosunku do zadań i pracy i nie zmieniał się od roku 1925, pomimo poważnego wzrostu agend gospodarki miejskiej i rozwoju wydziałów administracyjnych i przedsiębiorstw. To też w roku 1930 Rada Miejska przychyliła się do wniosku Magistratu i powiększyła etat osobowy kontroli od 1 kwietnia 1930 r. o 10 nowych stanowisk, oraz uchwaliła kredyt zł. 15.000 na donajem specjalistów do współpracy nad zagadnieniami fachowymi.

Obecnie etat osobowy kontroli miejskiej składa się z następujących stanowisk:

1 naczelnik	stanowisko grupy	I-ej
15 starszych kontrolerów	„	II-ej
13 kontrolerów	„	III-ej
4 pom. kontrolerów	„	IV-ej
4 st. rachmistrzów	„	V-ej
1 dziennikarza	„	VI-ej
1 st. kancelista	„	VII-ej
1 woźny-oficjalista	„	IX-ej
1 goniec	„	XII-ej (robotnicza)

razem 41 osób, wobec 31 do r. budż. 1930/31.

Wydatki na utrzymanie kontroli miejskiej w stosunku do rzeczywistych wydatków zwyczajnych wydziałów administracyjnych i przedsiębiorstw, kształtują się, jak następuje:

W roku 1927/28	wyniosły	0,132%	— zł. 264.018,—	na zł. 199.759.793,—
			(w tem zł. 256.566,—	personalne),
„ 1928/29	„	0,127%	— zł. 298.817,—	na zł. 234.762.002,—
			(w tem zł. 286.041,—	personalne),
„ 1929/30	„	0,118%	— zł. 322.395,—	na zł. 272.486.907,—
			(w tem zł. 299.664,—	personalne),

w stosunku do wydatków budżetu zwyczajnego po zwiększeniu etatu o 10 stanowisk

w roku 1930/31 — 0,144% — zł. 411.931,— na zł. 286.172.105,
(w tem zł. 369.308,— personalne),

w stosunku do wydatków preliminowanych zwyczajnych na rok
1931/32 — 0,142% — zł. 411.000,— na zł. 289.243.445,—
(w tem zł. 372.000,— personalne).

Jeżeli wziąć pod uwagę i wydatki nadzwyczajne obok zwyczajnych, to wydatek na utrzymanie Kontroli Miejskiej staje się minimalnym, w stosunku do ogólnego budżetu miejskiego, oraz w stosunku do korzyści, jakie kontrola może dać miastu przy dobrej organizacji, a mam wrażenie, że kontrola robi poważne w tym kierunku postępy.

Dla przykładu przytoczę, iż do roku 1922 istniał wydział kontroli i rachuby, który w dziale kontroli miał za zadanie kontrolę faktyczną administracyjno-gospodarczą instytucji miejskich oraz kontrolę uprzednią rachunkowo-budżetową wszystkich wydatków, uskutecznianych przez instytucje za pośrednictwem kasy miejskiej. Kontrola dochodów rachunkowo-budżetowa odbywała się w dziale rachuby, a niezależnie od tego lokalną kontrolę dochodów sprawowała kontrola faktyczna, w związku z lustracją instytucji.

W r. 1922 wydział kontroli i rachuby został skasowany, przyczem dział rachuby tego wydziału został przyłączony do wydziału finansowo-podatkowego, gdzie utworzono centralną rachubę, która przejęła kontrolę uprzednią wydatków rachunkowo-budżetową instytucji administracyjnych Magistratu. Jednocześnie na mocy statutu (Dz. Z. M. 90/22) utworzona została kontrola miejska, jako organ Prezydenta miasta, powołany do wszechstronnej kontroli wszystkich instytucji miejskich.

W myśl tego statutu Kontrola Miejska miała za zadanie dokonywanie kontroli faktycznej poszczególnych instytucji oraz kontroli następczej dokumentów, nadsyłanych jej przez centralną rachubę.

Statut powyższy nie określił ściśle, w jakim zakresie kontrola obowiązana jest wykonywać swoje zadania. Natomiast statut podkreśla, że kontrola faktyczna ma być zarządzana na mocy decyzji Prezydenta miasta oraz z inicjatywy naczelnika kontroli, co wskazywałoby na jej dorywczy charakter. W tych warunkach granicą działalności kontroli miejskiej były właściwie te możliwości, jakie przedstawiał uchwalony dla niej etat stanowisk, który odrazu, w stosunku do ogromu statutowych obowiązków kontroli, był za szczupły, a z biegiem czasu, okazywał się coraz bardziej niedostateczny, z uwagi na stały rozrost działalności instytucji miejskich.

Zmuszona temi okolicznościami do ograniczania swej działalności, kontrola miejska w wewnętrznej swej organizacji mogła tylko nieznaczną część personelu przeznaczyć do sprawowania kontroli następczej, w myśl wymagań statutu (pierwotnie osób 9, a następnie tylko 6), pozostawiając większą część personelu dla kontroli faktycznej. Kontrola następcza w tych warunkach ograniczała się tylko do kontroli dokumentalnej wydatków wydziałów administracyjnych, przyczem w czynnościach tych zmuszona była do stosowania

sposobów jaknajbardziej uproszczonych, aby podołać sprawdzeniu ogromnej ilości dokumentów rozchodowych, których ilość z roku na rok wzrastała. Przy tak szczupłym personelu kontroli następczej Kontrola Miejska nie była w stanie sprawować jednocześnie systematycznej kontroli dokumentów dochodowych, które z uwagi na różnorodność systemów poboru poszczególnych dochodów i znacznie większą ilość tych dokumentów, trudniejsza jest do ujęcia w jednolity system kontrolny. To też kontrola dochodów mogła być wykonywana jedynie dorywczo przy kontroli faktycznej poszczególnych instytucji.

Z początkiem okresu budżetowego 1930/31, z chwilą zwiększenia etatu kontroli miejskiej, uczyniony został krok naprzód w kierunku wprowadzenia systematycznej kontroli dokumentalnej dochodów wydziałów administracyjnych. Mianowicie decyzją Pana Prezydenta miasta z dnia 11 kwietnia 1930 r. Nr. 112/K. M. zarządzono nadsyłanie do kontroli miejskiej z centr. rachuby wszystkich dowodów kasowych kasy głównej, tak rozchodowych, jak dochodowych wraz ze sprawozdaniami kasowo-rachunkowymi na każdy miesiąc. Dało to możliwość kontroli miejskiej systematycznego uzgadniania tak wydatków jak i dochodów każdego wydziału z odpowiednimi dowodami kasowymi.

Jednocześnie została opracowana szczegółowa instrukcja o sposobie dokonywania kontroli następczej wydatków i dochodów.

Całkowite wykonanie tej instrukcji odnośnie dochodów natrafia jednak na trudności, gdyż z 10-ciu osób, o które został zwiększony etat kontroli od 1 kwietnia, tylko 4 osoby mogły być przeznaczone do kontroli następczej z których przynajmniej 3 osoby okazały się niezbędnymi do wykonania zwiększonych czynności, wynikłych w związku z powyższym zarządzeniem o nadsyłaniu do kontroli miejskiej wszystkich dowodów rozchodowych i dochodowych oraz uzgadnianiem sprawozdań miesięcznych, tak, że sprawowanie kontroli dokumentalnej dochodów w dalszym ciągu polega jedynie na uzgadnianiu sprawozdań dochodowych z nadsyłanymi dokumentami.

W celu należytego badania tego materiału potrzebny jest większy personel, który byłby delegowany na miejsce do poszczególnych instytucji. Z braku tego personelu kontrola dochodów szczegółowa sprawowana jest w dalszym ciągu przez personel kontroli faktycznej, przydzielony do poszczególnych instytucji, w miarę możliwości, dorywczo lub systematycznie. To samo dotyczy poszczególnych przedsiębiorstw miejskich, na co Magistratowi zwracam uwagę.

W sprawie dokonywanych przez dłuższy okres malwersacji w Biurze Rady Prawnego, co zarówno ze względu na kwotę, jakoteż i na kilkuletnią ich ciągłość — słusznie poruszyło opinię publiczną, zażądałem wyjaśnień od Naczelnika Kontroli Miejskiej.

Otóż Kontrola Miejska pomiędzy innymi tłumaczy możliwość tego rodzaju sprzeniewierzeń, które mogły bezkarnie trwać lata całe, tem, że do kwietnia 1930 r. istniała instrukcja, na podstawie której centralna rachuba obowiązana była przysyłać do Kontroli Miejskiej asygnacje wraz z dowodami, asygnacje zaś bez dowodów pozostawały w centralnej rachubie nieraz przez dłuższy okres czasu, a ponieważ przechowywane one były nie pod zamknięciem, umożliwiło to ich wykradanie. W każdym okresie budżetowym Kontrola Miejska badała asygnacje skasowane i wówczas defraudant okazywał asygnacje narzusz ze skasowanymi asygnacjami, nie zbudzał więc podejrzeń. Na nie właściwość jednak takiego przesyłania asygnacji zwróciła uwagę Kontrola Miejska i od kwietnia 1930 r., w porozumieniu z Wydziałem Finansowo-Podatkowym, została wprowadzona nowa Instrukcja, na podstawie której centralna rachuba przysyła co miesiąc do Kontroli Miejskiej wszystkie zrealizowane asygnacje w m-cu ubiegłym, niezależnie od tego, czy są zgromadzone

wszystkie dowody usprawiedliwiające lub nie, wraz z wykazem uzgodnionym z dziennikiem kasowym, co podobno uniemożliwia już dokonywanie tego rodzaju defraudacji.

Pozatem tłumaczy Kontrola Miejska możliwość takiego faktu także szczupłością personelu Kontroli Miejskiej, która nie pozwalała na dokonywanie częstych i bardziej gruntownych rewizji we wszystkich tak licznych instytucjach miejskich i musiała częstokroć ograniczać się do kontrolowania pojedynczych fragmentów tylko, jak to miało dwukrotnie miejsce w biurze Rady Prawnego, przyczem i rodzaj instytucji grał rolę również przy wyznaczaniu kontroli i zakresu jej czynności w danej instytucji. Naprzykład w odniesieniu do Biura Rady Prawnego sumy asygnowane były przeważnie na nazwiska poszczególnych radców prawnych, wobec czego Kontrola odnosiła się do nich z większym zaufaniem. Są jeszcze dotąd instytucje i urzędy, w których od czasu ich funkcjonowania rewizji z ramienia Kontroli Miejskiej nie było, gdyż niema możliwości fizycznej wszystkich obsłużyć. Podobny stan rzeczy uważam za niewskazany i niezdrowy i należy wezwać Magistrat o spieszne przedsięwzięcie kroków zmierzających do naprawy tych stosunków.

Sprawa dokonanych defraudacji, o ile mi wiadomo, znajduje się w Komisji Dyscyplinarnej, która winna orzec, kto ponosi winę, że podobne defraudacje mogły bezkarnie trwać całe lata.

Co do preliminarza, to, wobec zatwierdzenia przez Radę Miejską nowego etatu pomocnika Naczelnika, oraz przesunięcia niektórych etatów do wyższej kategorii, kredyt „a” par. XI Urzędnicy stali wynosić będzie 563.560 zł. a 372.734, zaś z tej samej racji poz. „d” Remuneratione — preliminarz należy w wysokości zł. 3.810, a tem samem cały par. XI wyniesie zł. 399.990.

Wnoszę o zatwierdzenie preliminarza Kontroli Miejskiej (po uwzględnieniu poczynionych przezemnie poprawek) razem w wysokości zł. 420.266, a to po zwiększeniu w § XI poz. a o zł. 9.174 i poz. d o zł. 92.

ROZDZIAŁ F.

BIURO RADCY PRAWNEGO.

Zakres czynności i wynik działalności Biura Rady Prawnego umieszczone są w aneksie do preliminarza budżetowego.

Należy jedynie zaznaczyć, iż w ostatnich latach stale znacznie się zwiększa ilość czynności prawnych, załatwianych przez Biuro Rady Prawnego, a w szczególności ilość spraw sądowych. W roku 1930 wzrost ten nie tylko nie zmniejszył się, lecz przeciwnie w dziale spraw sądowych znacznie się powiększył. Powodem tego była okoliczność że poszczególne wydziały w roku bieżącym zażądały wytoczenia wielkiej ilości takich spraw, jakich przedtem nie wytaczano. Tak naprzykład w czasie od 4 listopada do 22 grudnia 1930 r. Inspekcja Handlowa przekazała 101 spraw o eksmisje i komorne. Sprawy te dawniej były załatwiane administracyjnie, lecz na skutek stanowiska sądów Inspekcja Handlowa została zmuszona uciekać się do drogi sądowej. Wydział Finansowo-Podatkowy w r. 1930 przekazał 141 spraw upadłościowych. Te ostatnie ze względu na swój charakter, pomimo, że są załatwiane przez Biuro Rady Prawnego przy pomocy urzędnika Wydziału Finansowego, obciążają jednak dość znacznie i Biuro Rady Prawnego tembardziej, że wymagają dokładnej kontroli. Ponadto zwiększyła się się pokaźnie liczba spraw karnych z powodu, że Magistrat, nie mając uprawnień oskarżyciela urzędowego, musi występować za pośrednictwem Biura Rady Prawnego w charakterze oskarżyciela posiłkowego nawet w takich sprawach, jak sanitarne i t.p. Dla charakterystyki wzrostu pracy Biura Rady Prawnego należy wspomnieć, że od

1 kwietnia do 31 grudnia 1930 roku wpłynęło nowych 1.056 spraw sądowych, gdy w tym czasie w 1929 roku liczba nowych spraw sądowych wyniosła 847.

Budżet Biura Rady Prawnego na rok 1931/32 przewiduje utworzenie nowego etatu kategorii VI dla praktykanta. Etat ten właściwie związany jest organizacyjnie z Biurem Rady Prawnego dość luźno, albowiem zaprojektowanie utworzenia takiego stanowiska przez Magistrat nie miało na celu potrzeb Biura, lecz ogólną potrzebę kształcenia prawników samorządowych, którzyby nie byli adwokatami, lecz poświęcali się pracy prawniczej samorządowej. Utworzenie tego stanowiska dlatego zamierzono przy Biurze Rady Prawnego, że tutaj koncentruje się największa ilość spraw prawnych, nietylko sądowych, ale i administracyjnych.

Ponieważ z istoty zamierzeń wypływa, że praktykant nie będzie mógł być aplikantem adwokackim, więc nie będzie mógł być pomocny w prowadzeniu spraw sądowych, a ponieważ nie będzie dostatecznie doświadczony, by wykonywać czynności opiniodawcze, więc nie można przewidywać, że Biuro Rady Prawnego miało z niego jakąś znaczniejszą korzyść, wobec czego nie można traktować tego etatu, jako powiększenie personelu Biura.

STATYSTYKA CZYNNOŚCI BIURA RADCY PRAWNEGO

	Na 1/IV pozostało spraw w biegu	Wpłynęło nowych spraw	Razem	Zakończono spraw	Obrońcy stawiali w sądach	Czynności rejentalne	Opinii prawnych załatwiono
1927/28	813	867	1.680	478	1.096	212	2.480
1928/29	1.202	993	2.195	509	1.422	243	4.505
1929/30	1.686	1.195	2.881	755	1.780	262	3.575
1930/31	2.126	1.416	3.542	—	2.100	—	—

Liczby za 1930/31 oparte są na danych statystycznych za czas od 1/IV—31/XII.1930 które wynoszą: 1.058 1.578

Referując budżet Biura Rady Prawnego, nie mogę pominąć milczeniem wysoce godnego ubolewania faktu, jakim było ujawnienie w ostatnich miesiącach roku ubiegłego defraudacji, popełnianych w tem właśnie biurze przez kierownika biura.

Znając gruntownie manipulację buchalteryjną i biurową nietylko Biura Rady Prawnego, lecz i innych wydziałów, zdołał on przy pomocy oszukanych a bardzo zręcznych manipulacji, między innymi przez fałszowanie kasowanych asygnat zdefraudować sumę bardzo znaczną, bo wynoszącą podobnie około 320.000 zł.

Przy dokonywaniu nadużyć, oprócz gruntownej znajomości procedury załatwiania spraw, pomocnem mu było również zaufanie, jakim się ogólnie cieszył, jako długoletni pracownik miejski. Defraudacje popełniane były w sposób tak wyrafinowany, że nie zostały ujawnione podczas dokonywania w biurze rewizji kontrolnych. Ostatecznie jednak wykrycie nadużyć spowodowało Kontrola Miejska, dzięki zakwestjonowaniu fałszywie skasowanej asygnacji.

Nie moja rola wydawanie sądu w tej sprawie. Nie mogę jednak powstrzymać się od uwagi, że sam fakt, iż można było dokonywać oszukiwanych manipulacji w ciągu paru lat, świadczy dobitnie o tem, że zarówno w samej organizacji poszczególnych wydziałów, jak i w koniecznem skoordynowaniu ich pracy, gdy ta wzajemnie się zająbiała, istniały bardzo poważne niedomaganie organizacyjne. Rozumiem, że dokładna znajomość procedury biurowej

racunkowej oraz zaufanie, jakie zazwyczaj ma się do długoletniego pracownika, może być okolicznością usprawiedliwiającą, lecz tylko w bardzo nieznacznym stopniu, gdyż na zaufaniu można polegać jedynie tylko wówczas, gdy dokładna systematyczna kontrola stale wykazuje sumiennosc i rzetelnosc pracownika.

Wyrazić zatem należy stanowcze żądanie, aby Magistrat wyciągnął właściwe konsekwencje z tego nader przykrego faktu, oraz, aby przez racjonalne posunięcie organizacyjne uniemożliwił na przyszłość powtórzenie się tego rodzaju nadużyć.

Preliminarz Biura Rady Prawnego na rok 1931/32 wykazuje w par. 13 a zwiększenie kredytu o sumę zł. 34.589, które zostało spowodowane: różnicą między wynagrodzeniem obrońcy sądowego II kat. a wynagrodzeniem obrońcy III kat. zł. 1.950
wynagrodzenie aplikanta sądowego IV kat. " 5.603
praktykanta " VI " " 4.134
dodatek specjalny dla radców prawnych i obrońców miejskich, przyznany uchwałą Magistratu z dnia 29.III.1930 r. Nr. 4684 " 10.475
celem wyrównania wynagrodzeń z odpowiednimi wynagrodzeniami, pobieranymi w innych wydziałach.
różnicą, powstałą z nieuwzględnienia w budżecie 1930/31 r. sumy zł. 10.475 wypłaconej tytułem dodatku specjalnego, oraz 5% na ewentualne powiększenie rodziny w związku z przytoczonymi zmianami w punkcie a, b, c, d . razem " 12.427
Ogółem zł. 34.589

Par. 13 poz. c — proporcjonalne zwiększenie w stosunku do ogólnej sumy wydatków na personel.

Par. 14 — Wydatki rzeczowe. Kredyty podwyższono do wysokości rzeczywistych wydatków za lata ubiegłe, gdyż sumy preliminowane zazwyczaj były niewystarczające, co wymagało uzyskiwania dodatkowych kredytów. Proponuję jednak poz. „f” — Przejazdy — zmniejszyć o 600 zł., a to ze względów oszczędnościowych i tem samem kredyt par. 14 preliminować w ogólnej sumie zł. 25.063, zaś par. 13 zatwierdzić w kwocie zł. 188 169, zgodnie z preliminarzem Magistratu, czyli budżet Biura Rady Prawnego zatwierdzić w ogólnej sumie zł. 213.232, a to po zmniejszeniu w § 14 poz. f o 600 zł.

ROZDZIAŁ G.

WYDZIAŁ WOJSKOWY.

Na zasadzie uchwały Rady Miejskiej z dnia 16 stycznia 1930 r. Sekcja Wojskowa została wydzielona z Wydziału Spraw Ogólnych i utworzono z niej odrębną jednostkę administracyjną, pod nazwą: „Wydział Wojskowy Miasta Łódzkiego”.

Jak opiewa par. 2 Regulaminu Wydziału Wojskowego, działalność tej instytucji obejmuje wszystkie czynności, zlecone przez Państwo Magistratowi m. st. Warszawy w zakresie spraw wojskowych. Szczegółowo zakres działalności Wydziału Wojskowego omówiony został w wyjaśnieniach do preliminarza budżetowego na rok 1931/32.

W tem miejscu wypada tylko nadmienić, że istniejących obecnie granic kompetencji Wydziału nie można uważać za ostateczne; a liczne przesłanki pozwalają wnioskować, że kompetencje Wydziału wzrosną jeszcze w ciągu bieżącego okresu budżetowego. Przy tych warunkach wysoce utrudniłem jest przewidzieć w preliminarzu budżetowym, opracowanym zazwyczaj prawie na rok przed okresem jego realizacji, wszystkie aktualne potrzeby Wydziału.

Muszę także podkreślić, że zarówno podział pracy w Wydziale, jak i samo jej wykonanie oparto na zasadach naukowej organizacji i że praca idzie bardzo sprawnie.

Przechodząc z kolei do omówienia poszczególnych pozycji kredytowych w preliminarzu, chcę uprzednio zaznaczyć, że będą one przezemnie rozważone i oświetlone na tle porównawczem ze stanem kredytów Wydziału Wojskowego w bieżącym okresie budżetowym; wogóle zaś będę zatrzymywać się tylko przy tych pozycjach, które wymagać będą specjalnego omówienia lub dodatkowych wyjaśnień.

Wydatki zwyczajne.

Par. 15 poz. a. — Wydatki personalne — Urzędnicy stali.

Przewidywane na ten cel wydatki wynoszą 402.578 zł. i na pierwszy rzut oka wydają się przewyższać także wydatki Wydziału w bieżącym okresie budżetowym o 50.000 zł. zgórą. Jednakowoż przy bliższem wejrzeniu zorientujemy się, że istotna nadwyżka jest o wiele mniejsza. Należy bowiem zaznaczyć, że przyjęta za podstawę do porównania suma kredytu z bieżącego okresu budżetowego (wykazana w drukowanym preliminarzu budżetowym) jest już obecnie nieścista. Wynika to z tego, że mniej więcej w połowie bieżącego roku budżetowego Wydział Wojskowy zmuszony został powiększyć swój personel urzędniczy o 8 osób, a co zatem idzie — zwiększyć również kredyty na opłacenie personelu; właściwie więc kredyty personalne zwiększone zostały już w bieżącym okresie budżetowym o kwotę 15.300 zł.

Kwota ta, jako wydatek na opłacenie wspomnianych ośmiu pracowników w ciągu mniej więcej pół roku, stanowi faktyczne zwiększenie omawianej pozycji kredytowej w bieżącym okresie budżetowym.

Jednakowoż przy porównaniu z taką pozycją kredytową okresu budżetowego 1931/32, a więc okresu rocznego, kwota ta winna być liczona również w stosunku rocznym i wtedy wyrazi się ona cyfrą 25.000 zł. (teoretycznie).

Wynika z tego, że przy porównaniu należy pozycję kredytową z okresem 1930/31 powiększyć teoretycznie o 25.000 zł. i wówczas na tej podstawie wyprowadzić istotną różnicę pomiędzy tą pozycją, a badaną pozycją kredytową w preliminarzu na rok 1931/32.

Różnica, wynosząca dokładnie 25.304 zł., znajduje swoje uzasadnienie w motywach następujących:

Podział pracy i jej wykonanie w Wydziale Wojskowym oparto na zasadach naukowej organizacji. Stosownie do tego ustalona została wewnętrzna struktura Wydziału, jak również systemy manipulacyjne, w których szeroko została uwzględniona zasada dekoncentracji.

Wpłynęło to w znacznym stopniu na zwiększenie kompetencji i odpowiedzialności, przywiązanych do niektórych poszczególnych stanowisk służbowych.

W miarę wzrostu kompetencji i odpowiedzialności należało te stanowiska podnieść w hierarchji służbowej i zaliczyć do wyższych grup uposażeń. Uchwałą z dnia 13 czerwca 1930 r. Komisja Etatowa Magistratu Wojskowego, wprowadziła odnośne zmiany do etatu stanowisk urzędniczych Wydziału Wojskowego, utrzymując zresztą liczbę personelu urzędniczego na poziomie dotychczasowym, t. zn. w liczbie 74 osób.

Zmiany te pociągnęły za sobą wzrost wydatków (w porównaniu z bieżącym okresem budżetowym), który jednakże wobec równoczesnego zmniejszenia kredytu na donajem personelu czasowego (o 14.000 zł.), wyraża się ostatecznie kwotą 25.000 złotych.

Par. 15 poz. b. Wydatki personalne — woźni.

W porównaniu z kredytem na ten cel w budżecie na rok 1930/31, kredyt przewidywany w preliminarzu na okres 1931/32 jest wyższy o 13.262

Różnica ta spowodowana została koniecznością zwiększenia personelu służby niższej z 5 osób do 9 osób, a to w związku z przeniesieniem biura Wydziału Wojskowego do wybudowanego na ten cel gmachu przy ul. Florjańskiej.

Zwiększenie to personelu służby niższej zostało zatwierdzone przez Radę Miejską na posiedzeniu w dn. 16 stycznia 1930 r.

Par. 15 poz. b. Zajęcia dodatkowe. Suma 10.000 zł., która pierwotnie figurowała w budżecie z przeznaczeniem na opłacanie wynagrodzeń za prace w godzinach pozaobowiązkowych w-g wysokości kredytów z roku 1930/31, przeniesiona została do par. 215 „Wydatki nieprzewidziane”, a to stosownie do rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Par. 16 poz. a. Wydatki kancelaryjno-gospodarcze. Opłata pomieszczenia wynajętego.

W porównaniu ze stanem kredytów w bieżącym okresie budżetowym preliminowane na tej pozycji kwoty na okres 1931/32 uległy zmniejszeniu o 43.933 zł., co tłumaczy się przeniesieniem biur Wydziału z najmowanego dotychczas przez miasto lokalu do własnego gmachu przy ul. Florjańskiej № 10.

Kredyty te przewidziane są na najem w przyszłym okresie budżetowym lokali dla komisji poborowych na obszarze stolicy, jak zresztą czyniono to również w latach poprzednich.

Par. 18. Najem lokali na cele kwaterunków wojskowych.

Przy badaniu kredytów, objętych tym paragrafem, na tle porównawczem ze stanem kredytów z bieżącego okresu budżetowego, znajdujemy zwyżkę, wyrażającą się na poz. „a” — Wydatki bezzwrotne — kwotą zł. 50.000 i na poz. „b” — Wydatki zwrotne — kwotą zł. 224.919.

Zwyżka ta spowodowana została wystąpieniem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które zażądało, by Magistrat wstawił do preliminarza budżetowego na r. 1931/32 kredyt w wydatkach bezzwrotnych na cele kwaterunków wojskowych w kwocie zł. 220.000 (pismo M. S. Wewnętrznych Nr. S. F. 3679/1 z dn. 17/XI.1930 r.). Pozatem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyraziło postulat, by na przyszłość Magistrat porozumiewał się z władzami wojskowymi i Funduszem Kwaterunku Wojskowego, co do wysokości powyższego kredytu i odpowiednio dostosowywał preliminowane kwoty do sum, przewidywanych na cele najmu kwater w budżetach tych instytucji. W miarę zwiększania kredytów na pozycji „a” — Wydatki bezzwrotne — proporcjonalnie wzrastają kredyty na pozycji „b” wydatki zwrotne i tem się tłumaczy tak pokaźna na pierwszy rzut oka suma zwyżki.

Jednakowoż pozycją tą objęte są wydatki, które (jak to sama nomenklatura świadczy) zostają zwrócone miastu przez Skarb Państwa, Fundusz Kwaterunku Wojskowego i osoby zakwaterowane, a to stosownie do postanowienia ustawy z dn. 15/VII.1925 r. o zakwaterowaniu wojska w czasie pokoju. Z tego wynika, że nas tu winna interesować jedynie zwyżka na kredytach objętych poz. „a” — wydatki bezzwrotne — w kwocie 50.000 zł.

Obowiązki ciężące na Magistracie z tytułu postanowień ustawy o zakwaterowaniu wojska w czasie pokoju są dość znaczne, co tłumaczyć należy skupieniem w stolicy wielu wojskowych urzędów i zakładów, jak również stacjonowaniem licznego garnizonu.

Według obliczeń najniezbędniejsze potrzeby na obszarze stolicy w zakresie kwater stałych sięgają blisko 1.000 lokali, przeciętnie 3 lub 4-izbowych, co w sumie daje około 3.700 izb mieszkalnych. Magistrat zaspokoił dotychczas te potrzeby w niespełna jednej trzeciej części.

Miarodajne czynniki państwowe zdają sobie dokładnie sprawę z ciężkiej sytuacji, na też stanęły one na stanowisku, że powiększenie kontyngentu dostarczonych przez Magistrat kwater stałych odbywać się będzie stopniowo,

zapewniając przez to mniej więcej równomierny wzrost łożonych na ten cel przez miasto wydatków.

Pozostałe pozycje są dostatecznie wyjaśnione i z tych względów nie będą ich omawiać.

Proponuję przyjęcie preliminarza Wydziału Wojskowego w wysokości proponowanej przez Magistrat, a mianowicie zł. 1.591.816.

ROZDZIAŁ H.

BIURO STATYSTYCZNE.

W rozdziale tym przewidziane są wydatki nie całego Wydziału Statystycznego, lecz jedynie właściwego Biura Statystycznego.

Zakres działalności Biura Statystycznego jest szczegółowo omówiony w aneksie do budżetu, wobec czego nie będę go tutaj omawiać.

Wydatki na Biuro Adresowe do dnia 1 stycznia 1931 r. związane organicznie z Wydziałem Statystycznym, podane są oddzielnie w rozdziale „I”. Zresztą od dnia 1 stycznia 1931 r. Biuro Adresowe będzie wchodziło w skład innego wydziału, a mianowicie Wydziału ewidencji i kontroli ruchu ludności. Przechodząc do omówienia preliminarza Biura Statystycznego, przedewszystkiem muszę zaznaczyć, że ogólny kredyt na rok 1931/32 wynosi zł. 345.675, wobec 354.210 zł. prelininowanych na bieżący rok budżetowy, a więc jest mniejszy prawie że o 9.000 zł.

Wzrost wydatków personalnych w par. 19-ym z 231.991 zł. prelininowanych na rok 1930/31 do zł. 239.197, tłumaczy się z jednej strony wzrostem wynagrodzeń urzędniczych (z 209.892 zł. do 214.434 zł.) wskutek automatycznego przesunięcia urzędników do wyższych szczebli uposażeniowych, przeniesieniem do tego paragrafu wydatku na wynagrodzenie woźnych (12.240 zł.) oraz wydatków na odzież i umundurowanie (zł. 257), które to wydatki dotychczas figurowały w par. 20-ym. „Wynagrodzenie służby”. Zwyżkę kredytu w tym paragrafie częściowo skompensowano dzięki zmniejszeniu poz. b. par. 19 kredytu na „prace czasowe” (zajęcia dodatkowe) z 20.000 zł. do 10.500 zł.

Ogólna ilość personelu Biura Statystycznego pozostała bez zmiany.

Wydatek w par. 20-ym (Wydatki kancelaryjno-gospodarcze) wynosi obecnie zł. 32.389 zamiast zł. 38.362 prelininowanych na rok 1930/31.

Różnice w poszczególnych pozycjach są nieznaczne.

A więc poz. a, ogrzewanie, przewidziany jest wydatek o zł. 155 większy i usprawiedliwia do większe zużycie prądu elektrycznego do maszyny statystycznej Helleritha.

W poz. c znajduje się wydatek zł. 3.700 na pokrycie dachów i asfaltowanie podwórza w domu miejskim przy ul. Dobrej Nr. 73, w którym mieści się Biuro Statystyczne. Domem tym Biuro samo administruje.

Wzrost wydatków w poz. d (materiały piśmienne, książki i druki) z 5.200 zł. do 6.056 zł. tłumaczy się koniecznością nabycia kart statystycznych do maszyny Helleritha.

W poz. f (telefony) wydatek zwiększa się wskutek założenia aparatu dodatkowego.

W poz. i „Różne” zwiększenie wydatku prelininowanego z 8.500 zł. do 10.040 zł. usprawiedliwia się koniecznością oddania do oprawy nagromadzonych z kilku lat ubiegłych świadectw śmierci, niezbędnych do prowadzenia statystyki zgonów.

W par. 21 „Kupno inwentarza” prelininuje się na rok 1931/32 kredyt w sumie zł. 2.775 zamiast dotychczasowych zł. 3.200.

Również kredyt w par. 22 (Wydawnictwa statystyczne) prelininowany jest w sumie zł. 71.314, a więc mniej o 9.343 zł., co się tłumaczy obniżką wydatków na wydawnictwa statystyczne.

Uznając wszystkie wydatki przewidziane w par. par. 19, 20, 21, 22 za należycie uzasadnione, wnoszę o zatwierdzenie budżetu Biura Statystycznego w sumie preliminowanej przez Magistrat, t. j. w wysokości 345.675 zł.

ROZDZIAŁ I

BIURO ADRESOWE.

W chwili układania budżetu na rok 1931/32 Biuro Adresowe wchodziło w skład Wydziału Statystycznego i zakres działania jego obejmował:

- 1) prowadzenie kartoteki mieszkańców m. st. Warszawy,
- 2) wydawanie informacji adresowych instytucjom państwowym, komunalnym i osobom prywatnym.
- 3) prowadzenie statystyki ruchu napływowego ludności,
- 4) dostarczanie Wydziałowi Wojskowemu Magistratu m. st. Warszawy danych o osobach, podlegających służbie wojskowej,
- 5) wydawanie mieszkańcom miasta za żądanie dowodów osobistych.

Wydatki Biura Adresowego wynoszą w ogólnej sumie 299.552 zł., t. j. o 518 zł. mniej niż w budżecie na rok 1930/31.

Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 16/X.1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 84 poz. 653) wydanem na podstawie rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 16/III.1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32 poz. 309), na Magistrat został nałożony nowy obowiązek prowadzenia ewidencji i kontroli ruchu ludności, w związku z czem powołano do życia nowy wydział pod nazwą Wydziału Ewidencji Ludności, który obejmie również przewidywany budżet Biura Adresowego.

Należy nadmienić, że nowy Wydział będzie wprawdzie posiadał własne źródła dochodów, lecz ich wysokość nie pokryje wydatków.

Przechodząc do poszczególnych paragrafów, zaznaczyć należy, co następuje:

W par. 23. Wydatki personalne na rok 1931/32 wynoszą 259.371 zł. i w porównaniu z budżetem roku ubiegłego są większe o 20.819 zł., co zostało wywołane zwiększeniem wydatku w poz. a „urzędnicy stali” o zł. 8.963 z powodu przesunięć automatycznych na wyższe szczeble uposażenia oraz zwiększenia dodatków ekonomicznych; w poz. b „Woźni” i poz. e „Odzież i umundurowanie” w sumie 17.225 zł., które to pozycje wchodziły dotychczas w skład wydatków kancelaryjno-gospodarczych (par. 24) oraz utworzeniem nowej pozycji „d” Ubezpieczenia od bezrobocia.

Na zmniejszenie natomiast wpływa przeniesienie wydatków poz. „Zajęcia dodatkowe” z par. 23, Wydatki personalne, do nowoutworzonego par. 215, obejmującego w roku budżetowym 1931/32 „Zajęcia dodatkowe” dla całego Magistratu.

Wydatki kancelaryjno-gospodarcze w ogólnej sumie zostają zmniejszone o 15.620 zł. na skutek przeniesienia pozycji „Wynagrodzenie służby” do par. 23 poz. b Wydatki personalne Woźni. Zwiększenie natomiast wydatków kancelaryjno-gospodarczych nastąpiło w par. 24 poz. e „Telefony” o zł. 384 w związku z kosztami opłaty nowego aparatu telefonicznego. Drobne zwiększenia w innych pozycjach tego paragrafu nie nastręczają uwag.

Ponadto zmniejszenie wydatków nastąpiło w par. 25, Kupno inwentarza, o sumę 2.972 zł. z powodu zaspokojenia tych potrzeb Biura Adresowego w roku ubiegłym i w par. 26 Wydatki zwrotne poz. a Kupno druków i formularzy o sumę 2.845 zł. wobec posiadania zapasu potrzebnych druków.

Wobec czego proponuję Budżet Biura Adresowego zatwierdzić w ogólnej sumie zł. 299.552, preliminowanej przez Magistrat.

ROZDZIAŁ R.

ORGANIZACJA POMOCY LEKARSKIEJ DLA PRACOWNIKÓW MIEJSKICH.

Na wstępie omówienia budżetu Organizacji Pomocy Lekarskiej dla pracowników miejskich stwierdzam konieczność dalszego istnienia tej Organizacji jako samodzielnego działu gospodarki miejskiej.

Istniejący od szeregu lat spór zasadniczy pomiędzy samorządami z jednej, a Kasą Chorych z drugiej strony, rozstrzygnięty przez Sąd na niekorzyść samorządów, pomimo, że samorzady, a w szczególności Magistrat m. st. Warszawy udzielał i udziela pracownikom swoim lepszych świadczeń, aniżeli Kasa Chorych swoim ubezpieczonym, nie wyczerpuje całkowicie tej kwestii wobec spodziewanego dekretu o zwolnieniu Gminy miasta Warszawy od obowiązku ubezpieczenia swoich pracowników w Kasie Chorych.

Zasadnicza różnica w świadczeniach polega na udzielaniu pracownikom emerytom i członkom ich rodzin pomocy lekarskiej i zapomóg (pełne pobory) w czasie choroby zupełnie bezpłatnie, wtedy, gdy ubezpieczenie pracowników w Kasie Chorych pociąga za sobą dla pracowników obowiązek opłacania składek ustawowych, względnie Gmina musiałaby opłacać składki nietylko jako pracodawca, ale i za pracowników.

Wydatek z tego tytułu obciążałby Magistrat sumą około 6.000.000 zł rocznie, gdy cały preliminarz budżetowy wynosił zł 2.451.487.

Poza pracownikami i członkami ich rodzin, Organizacja Pomocy Lekarskiej udziela pomocy emerytom, otrzymującym renty i ich rodzinom, których liczba wynosi zgórą 1.500 osób, a z rodzinami około 4.500 osób. Ponadto dokonywuje badania nowowstępujących kandydatów na posady miejskie, jak również badania pracowników dla celów służbowych.

W razie ubezpieczenia pracowników w Kasie Chorych wszystkie pomierzone czynności musiałby nadal obciążać Magistrat z uwagi, że Kasa Chorych nie ubezpiecza emerytów i nie dokonywa badań komisyjnych w celach służbowych.

Szczegółowe obliczenia wskazują, że ubezpieczenie pracowników miejskich w Kasie Chorych zwiększyłoby wydatek na pomoc lekarską o sumę zł. 4.398.513. (Ubezpieczenia w Kasie Chorych oraz pomoc lekarska dla emerytów, których Kasa Chorych nie ubezpiecza).

Nadmienić także trzeba, że Kasa Chorych żąda wypłacenia przez Magistrat zaległych składek od 9 czerwca 1926 r. w kwocie około 20.000.000 zł. Sprawa ta nie została jeszcze załatwiona i dotychczasowe pertraktacje pomiędzy Kasą Chorych, a Magistratem, nie wyczerpały całkowicie kwestji.

Wydatki personalne zwiększone zostały tylko o kwotę zł. 5.250 w pozycji a par. 49 (personal biurowy); stanowisko pom. referenta dotychczas płatne było z kredytu na zajęcia dodatkowe. Kredyt na zajęcia dodatkowe w stosunku do bieżącego roku budżetowego 1930/31, zmniejszono o zł. 30.000 w celach oszczędnościowych.

Pozatem zwiększenie kredytu w poz. b par. 50 (utrzymanie porządku i dezynfekcja) o sumę zł. 2.157, t. j. do sumy zł. 7.107, znajduje swoje uzasadnienie w potrzebie donajmu posługaczki do utrzymywania porządku w gabinetach lekarskich zwiększonego Centralnego Ambulatorjum.

W par. 50 poz. c (remont lokali)—w stosunku do budżetu z r. 1930/31 zwiększono kredyt do sumy zł. 9.317 t. j. o sumę zł. 1.210, a to z uwagi na potrzebę gruntownego wyremontowania walącej się podłogi w poczekalni ambulatorjum.

Najważniejszą pozycją w wydatkach budżetu Organizacji jest par. 52—Świadczenia lekarskie — zł. 1.469.698. Widzimy jego zwiększenie o sumę zł. 547.448.

Wynika ono na skutek ponoszenia przez Organizację Pomocy Lekarskiej całkowitych kosztów leczenia pracowników przedsiębiorstw miejskich (uchwała Rady Miejskiej z dn. 3/II 1930 r.), jak:

- 1) Dyrekcji Wodociągów i Kanalizacji,
- 2) „ Teatrów Miejskich,
- 3) Miejskich Zakładów Zaopatrzenia,
- 4) Agrilu,

które dotychczas wpłacały połowę wartości świadczeń na budżet dochodowy Organizacji. Należność zaś za kurację w szpitalach, analizy, prześwietlenia i t. p. wydatki regulowały bezpośrednio same (wydatek, który przewyższył stawki).

Obecnie te 4 przedsiębiorstwa wpłacają całkowite stawki, wynoszące w roku budżetowym 1931/32 zł 165 od jednego pracownika lub emeryta wraz z rodziną, na dobro budżetu dochodowego Organizacji w stosunku do liczby zatrudnionych osób, a Organizacja ze swej strony pokrywać będzie wszystkie wydatki związane z leczeniem ich pracowników.

Ponieważ pomienione przedsiębiorstwa wydały na ten cel w roku budżetowym 1929/30 (wypłaty bezpośrednie) zł. 409.765 gr. 56 i wpłaciły Organizacji Pomocy Lekarskiej zł. 267.237 gr. 50, ogółem więc wydatkowały zł. 677.003 gr. 06, przeto kredyt na par. 52 należałoby powiększyć z tytułu pokrycia przez Pomoc Lekarską całkowitych kosztów leczenia pracowników tych przedsiębiorstw o kwotę zł. 409.765 gr. 56.

Reszta zwiększenia kredytu na tym paragrafie: zł. 137.682 gr. 44 znajduje swoje usprawiedliwienie:

1-o w 43% wyższe opłat za szpitale i uzdrowiska miejskie, zatwierdzonej przez Radę Miejską, co w stosunku do wydatków rzeczywistych w r. budżetowym 1929/30 (zł. 426.537 gr. 82) stanowi sumę zł. 183.410;

2-o w 15% wyższe cen specyfików i lekarstw, co w stosunku do wydatków rzeczywistych w r. budżetowym 1929/30 (zł. 613.389 gr. 55) stanowi sumę zł. 92 000;

3-o w wprowadzeniu do preliminarza po raz pierwszy sumy zł. 55.000 na wypłatę zasiłków chorobowych zwolnionym pracownikom—zgodnie z ustawą z dnia 19 maja 1920 r. o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby;

4-o w uprawnieniu, licząc od czerwca r. 1930, i a mocy uchwały Rady Miejskiej, do korzystania z pomocy lekarskiej i świadczeń pozostałych 600 emerytów, robotników i rentjerów wraz z rodzinami, co zwiększa liczbę korzystających z pomocy lekarskiej o 2.400 osób.

Z powyższych danych wynika, że kredyt należałoby podwyższyć na koszt leczenia pracowników 4-ch przedsiębiorstw o zł. 409.765

na koszt opłaty za kurację w szpitalach	183.410
„ „ „ „ lekarstwa	92.000
„ „ „ „ zasiłki chorobowe	55.000
Razem o zł.	740.175

Natomiast Magistrat kredyt ten podwyższa tylko o sumę zł. 547.448, mając na względzie potrzebę dokonania daleko idących oszczędności.

Par. 53. Kredyt na wysyłanie dzieci pracowników do miejsc kuracyjnych w kraju i na kolonie letnie jest w porównaniu z zeszłorocznym zwiększony o 40.000 zł., gdyż wydatek rzeczywisty w r. 1929/30 wyniósł zł. 159.000.

Wydatkowała Organizacja Pomocy Lekarskiej	zł. 95.726
Agril, Wodociągi, Teatry, Zaopatrywanie	44.312
Z funduszu Wydziału Oświaty i Kultury wydano	18 900
Razem	zł. 158.938

Wysłano w r. 1929/30 na wieś i do uzdrowisk krajowych 1.079 dzieci zakwalifikowanych przez lekarzy.

Wynik pobytu na kolonjach letnich był dobry, stan dzieci poprawił się waga wzrosła przeciętnie o 2 kg. Koszt pobytu jednego dziecka wyniósł przeciętnie zł. 130.

Inne pozycje preliminarza nie wymagają bardziej szczegółowego omówienia ze względu na należyte ich uzasadnienie.

Proponuję przyjęcie preliminarza Organizacji Pomocy Lekarskiej na rok budżetowy 1931/32 bez zmian w wysokości proponowanej przez Magistrat t. j. w kwocie zł. 2.451.724

oraz stawiam wniosek:

„Rada m. st. Warszawy uchwalić raczy:

Wzywa się Magistrat, by w dalszym ciągu z całą energią dążył do znalezienia Ustawy o Kasach Chorych w tem znaczeniu, by gmina m. Warszawy, jako instytucja, która zorganizowała należyte pomoc lekarską dla pracowników i emerytów, zwolniona była od obowiązku ubezpieczenia swoich pracowników w Kasie Chorych”.

ROZDZIAŁ S.

ŚWIADCZENIA SŁUŻBOWE.

Rozdział ten obejmuje wydatki związane ze świadczeniami na rzecz pracowników miejskich, a więc emeryturami, odprawami i wpisami szkolnymi. Najważniejszą pozycję stanowi wypłata emerytur. Dotychczas dla pracowników wydziałów administracyjnych i niektórych przedsiębiorstw, normujących uposażenia na tych samych zasadach, co w wydziałach administracyjnych stosowane są 2 statuty emerytalne: z r. 1921 do robotników oraz z r. 1922 do urzędników i oficjalistów. Zabezpieczenie emerytalne pracowników umysłowych kontraktowych zarówno w wydziałach administracyjnych, jak i w przedsiębiorstwach miejskich jest oparte na uchwale Rady Miejskiej z dnia 13 września 1928 r., w myśl której Magistrat we własnym zakresie daje tej kategorii pracowników zabezpieczenie na tych samych zasadach, jak w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych. Ponadto istnieją odrębne statuty emerytalne dla pracowników Tramwajów Miejskich, Gazowni oraz Teatrów Miejskich. Obecnie, jak wiadomo, w rozważaniu Rady Miejskiej znajduje się zgłoszony przez Magistrat projekt ogólnego statutu emerytalnego dla wszystkich pracowników miejskich zarówno administracyjnych jak i zatrudnionych w przedsiębiorstwach, który to projekt ma na celu uporządkowanie całej sprawy emerytalnej i zunifikowanie systemu wymiaru świadczeń emerytalnych. Z chwilą wejścia w życie, nowy ten statut niewątpliwie wpłynie na zmianę obecnie prelininowanych kredytów na świadczenia służbowe emerytalne, jednak ostateczne obliczenie wyników stosowania tego statutu w tej chwili jest jeszcze niemożliwe.

Po tej ogólnej uwadze przejdę do szczegółowego omówienia kredytów na świadczenia służbowe.

Par. 54 — emerytury, odprawy i renty — kredyt zł. 3.334.761, podczas gdy w r. 1930/31 wynosił on zł. 3.097.522. Wobec stałego wzrostu liczby emerytów, sądzę, że kredyt ten prawdopodobnie okaże się za szczupły, zwłaszcza, jeśli wziąć pod uwagę projektowany nowy statut emerytalny. Kredyt ten składa się z 3-ch części:

a) z kredytu na emerytury b. pracowników wydziałów administracyjnych w sumie zł. 2.083.409, który został obliczony wg. listy wypłat z m-ca maj r. 1930 plus 10% na przyrost liczby emerytów,

b) z kredytu na emerytury b. pracowników Teatrów Miejskich w sumie zł. 953.520 obliczony na tejsze zasadzie, lecz bez 10% przyrostu, wobec tego iż nowi emeryci Teatrów opłacani są z budżetu Teatrów Miejskich, oraz

c) z kredytu na emerytury b. etatowych pracowników przedsiębiorstw miejskich w sumie zł. 297.832.

Ten ostatni wydatek jest zwrotny i figuruje jednocześnie w dochodach preliminarza budżetowego.

Dalej częściowe pokrycie wydatku na emerytury daje uwidoczniła w dochodach składka emerytalna w ogólnej sumie zł. 461.873, wskutek czego ogólna suma wydatku emerytalnego nie mającego pokrycia w dochodach wynosi faktycznie zł. 3.334.761 — 759.705, t. j. zł. 2.575.056, czyli 2,2% administracyjnego budżetu miasta.

Poz. b. — odprawy. Kredyt na odprawy składa się z 2-ch części:

a) z kredytu na odprawy dla zwolnionych etatowych pracowników, preeliminowane w wysokości kredytu na rok 1930/31, t. j. zł. 188.000,

b) z kredytu na ustawowe ubezpieczenie pracowników umysłowych od bezrobocia, w sumie zł. 121.653, t. j. kwoty o 10% większej od sumy rzeczywistego wydatku na ten cel w r. 1929/30.

Zasadę tego obliczenia można przyjąć za racjonalną, zwłaszcza, że ściśle obliczenie tego kredytu jest niemożliwe, gdyż wchodzi tu w grę wiele czynników, których zgóry ściśle ustalić niepodobna.

Pozycja c — renty — zł. 141.839. Kredyt na r. 1930/31 okazał się nierealnym, wobec czego wysokość tego kredytu na 1931/32 rok oparta na wydatku faktycznym z r. 1929/30 i z m-ca maja r. 1930. Wynosi on 12-krotną sumę wydatku z m-ca maja 1930 r. plus 10% na przyrost.

Muszę tutaj zaznaczyć, że liczba rentjerów t. j. osób, którym Rada Miejska przyznała zabezpieczenie w drodze wyjątku, szybko wzrasta. W maju r. 1930 było 48 rentjerów, obecnie liczba ich wynosi 76. To też oględność w przyznawaniu rent wydaje się być wskazana.

Wnoszę o przyjęcie kredytu w par. 54 bez zmian, t. j. w wysokości zł. 3.786.253.

Do par. 55 poz. a — Wpisy szkolne. Kredyt ten zł. 430.606. W porównaniu z preliminarzem na rok 1930/31 kredyt ten wykazuje zwwyżkę o 53.000 zł., a z rzeczywistym wydatkiem w r. 1929/30 różnicę na plus o 85.205 zł. Powodem znacznie większa liczba dzieci pracowników miejskich, za które Magistrat płaci wpisy szkolne. Gdy bowiem w r. 1928/29 kształciło się w szkołach 849 dzieci pracowników miejskich z wydziałów, których kredyt dotyczy, to do obliczenia preeliminowanej sumy przyjęto liczbę 995 dzieci odpowiednio do faktycznego stanu rzeczy w momencie układania preliminarza. Wzrost wydatku stosunkowo mniejszy, niż to wynika z powiększenia się liczby dzieci kształcących się w szkołach, tłumaczy się tem, że Magistrat na podstawie statutu uposażeniowego z r. 1924 nie za wszystkie dzieci uczęszczające do szkół prywatnych płaci wpis całkowity, lecz udziela tylko zapomogi w kwocie zł. 200 na szkołę ogólnokształcącą, a zł. 300 na szkołę zawodową. Jednakże wydaje mi się, że kredyt w sumie zł. 430.606 na tego rodzaju świadczenie, jak zapomogi na wpisy szkolne, jest zbyt wysoki i zbyt poważnie obciąża kasę miejską. Niejednokrotnie w poprzednich swych referatach kierowałem pod adresem Magistratu wezwania, aby dążył do jaknajliczniejszego umieszczania dzieci pracowników miejskich w szkołach prowadzonych przez miasto. Jeżeli w roku szkolnym 1929/30 na ogólną liczbę 995 dzieci tylko 144 było w szkołach miejskich, to wydaje mi się to odsetkiem zbyt małym, świadczącym o tem, że Magistrat za mało oddziaływa na swych pracowników w kierunku skłonienia ich do kształcenia dzieci w szkołach miejskich.

Dlatego uważam za konieczne ponownie poprzednie wezwania pod adresem Magistratu.

Pozostałe kredyty tego paragrafu, a mianowicie zł. 121.356 na zapomogi pośmiertne, z czego 13.150 zł. zwrócą przedsiębiorstwa (wydatek w r. 1929/30 łącznie z rachunkiem zaległości wynosił zł. 108.206) oraz kredyt w sumie

zł. 5.700 na różne zapomogi, mniejszy o 1.700 zł. od kredytu na rok 1930/31 uwag nie nasuwają.

Wnoszę o przyjęcie kredytu par. 55 bez zmian t. j. w wysokości 557.662 zł a zatem całego budżetu na „Świadczenia służbowe” — w kwocie zł. 4.343 91.

Przyczem

Rada Miejska ponownie wzywa Magistrat do jaknajliczniejszego umieszczenia dzieci pracowników miejskich w szkołach, prowadzonych przez Mias

DZIAŁ XIII.

R Ó Ż N E.

Par. 212.

Kredyt w tym par. poz. a przeznaczony jest na opłacenie składki do Związku Miast w sumie zł. 66.000, która została obliczona zgodnie z zasadami, przyjętymi w latach poprzednich.

Poz. b tegoż paragrafu przewiduje na różne inne wydatki drobną kwotę zł. 320, która uwag nie nastęrcza.

Dlatego wnoszę o zatwierdzenie par. 212 w przedstawionej przez Magistrat sumie zł. 66.320.

Par. 213.

Prowizja dla restauratorów i przedsiębiorstw widowiskowych za pobór podatku od zabaw, rozrywek i widowisk — preliminowany jest w wysokości 629.000 zł., czyli o około 150.000 zł. więcej, niż w budżecie na rok 1930. Zwyzka ta tłumaczy się tem, iż Magistrat skorzystał z przysługującego mu upoważnienia na podstawie par. 5 Statutu podatku od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk i uchwałą z dnia 16/VI.1930 roku podwyższył prowizję dla właścicieli kin z 3½% do 5%.

Wnoszę o zatwierdzenie tego kredytu w wysokości 629.000 zł. proponowanej przez Magistrat.

Par. 214.

W par. 214 przewidziany jest kredyt w sumie 38.800 zł. do dyspozycji Komisji Racjonalizacji Pracy. Jak już wspominałem w innym miejscu mojego referatu, Magistrat zamiast opłacania, jak poprzednio, jednego specjalisty do spraw reorganizacji pracy na zasadach naukowych, powołał w tym celu specjalną komisję, która zaprosiła do współpracy w charakterze swych referentów doświadczonych urzędników miejskich. Program prac komisji, która reguluje się specjalnym regulaminem, zatwierdzonym przez Magistrat, polega na gruntownem badaniu sposobu załatwiania poszczególnych spraw w urzędach i biurach miejskich, oraz do wykazywania za pomocą ujęcia graficznego typów uproszczeń, jakie przy zmianie bądź to samej manipulacji, bądź też odnośnych przepisów, da się łatwo osiągnąć, co w następstwie musi oczywiście dać również oszczędność w pracy personelu miejskiego. Personel ten będzie mógł być intensywniej wykorzystany w miarę rozwoju agend miejskich, bądź też w ostateczności podlegać będzie redukcji, o ile dzięki osiągniętym uproszczeniom okaże się zbędnym.

Z przebiegu swych prac do dnia 1 września 1930 r. Komisja wydała sprawozdanie, z którego wynika, że spowodowała ona już szereg uproszczeń w trybie wykonywania niektórych czynności, jak sporządzanie listy płacy, prowadzenie akt personalnych i t. p. Szczegółowe wyliczenie tych prac nie mieści się w granicach niniejszego referatu. Interesujących się bliżej tą pracą odsyła się do sprawozdania Komisji, które Magistrat niewątpliwie prześle również Radzie Miejskiej.

Na dalsze prace tej Komisji Magistrat proponuje wyznaczyć specjalny kredyt w sumie zł. 38.800 a mianowicie:

1) dla 5 instruktorów po 200 zł. miesięcznie	zł.	12.000
2) na premje dla urzędników, współpracujących z organem Komisji na terenie 18 jednostek administracyjnych i 14 przedsiębiorstw	"	25.000
3) na wydatki rzeczowe — wydawnictwa, druki, materiały pomocnicze i t. p.	"	1.800
Razem	zł.	38.800

Kredyt ten przeznaczony jest częściowo, jak widzimy, na wynagrodzenie urzędników, którzy z pośród pracowników wydziałów i przedsiębiorstw miejskich zostali wyznaczeni do dyspozycji Komisji, jako jej referenci i współpracownicy w ogólnej liczbie 36, — na doksztalcenie zdolniejszych urzędników w Instytucie Naukowej Organizacji Pracy, oraz na inne drobne wydatki rzeczowe.

Z punktu widzenia usprawnienia administracji miejskiej, uważam wydatki powyższy za celowy. Pragnę jednak wyrazić życzenie, aby Magistrat systematycznie przysyłał Radzie Miejskiej sprawozdania z postępu prac Komisji, oraz aby w sprawozdaniach tych, obok wymieniania zaprojektowanych uproszczeń, uwidoczniony był również efekt osiągniętych oszczędności.

Wnoszę o zatwierdzenie kredytu w par. 214 w wysokości zł. 38.800 zaprojektowanej przez Magistrat.

Par. 215.

Na wydatki nieprzewidziane, lub przewidziane w niedostatecznej wysokości — prelinuje się, w myśl Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. U. R. P. № 4 poz. 38 z dnia 30.I.1930 roku) i podług okólnika M. S. W. N.—272 (Dz. U. M. S. W., № 19 z dnia 14.XII.1929 r.), w wysokości 1% od ogólnych wydatków Zarządu Administracyjnego, to jest w sumie 1.180.200 zł.

Kredyt ten, w myśl wspomnianego Rozporządzenia, ma być użyty zarówno na wydatki wogóle w budżecie nieprzewidziane, jako też na pokrycie wydatków, przewidzianych w niewystarczającej wysokości.

Posiadanie takiego funduszu pozwala zapobiec częstym wystąpieniom Magistratu o dodatkowe kredyty na nieprzewidziane wydatki.

Należy jednak podkreślić, iż, w myśl tegoż Rozporządzenia, Zarząd Związku Komunalnego obowiązany jest powiadomić Organ Uchwalający na najbliższem posiedzeniu o wydatkach, dokonanych z tego kredytu.

W końcu jeszcze zaznaczę, iż wszystkie kredyty na wydatki nieprzewidziane, które dawniej figurowały w budżetach poszczególnych wydziałów, zostały wskutek tego skreślone.

Reasumując powyższe, wnoszę o zatwierdzenie par. 215 w prelinowanej przez Magistrat wysokości 1.180.200.

Referent-Viceprezes Rady Miejskiej *M. Mayzel.*

